

„Hølet” i Porsanger

Du spør hvordan det er på Porsangmoen? Et sandhøl om sommeren, et ishøl om vinteren — det er Porsangmoen!

Dette trøsterike svar fikk en vordende Ola-gutt fra Ås som Kongen hadde kalt opp til det fjerne nord for å gjøre unna førstegangstjeneste. Og for riktig å gjøre klart hva han mente, la den spurte til:

— Kort sagt: Et høl!

Vel, høl kan være så mangt, og for enkelte er alt nord for Namsen så ubetinget høl. Vi fikk lyst til å ta det såkalte hølet Porsangmoen med nærmeste omgivelser i øyesyn, og oppsøkte sjefen for hølet, oberstløytnant Kjell Hope.

— Selvsagt er det slik at den isolerte beliggenhet til en viss grad medfører trivselsproblemer, sier oberstløytnant Hope. — Men jeg synes det går veldig bra. Vi har en rekke aktivitetstilbud med hytter, skøytebane, velferdsbygg, lysløype osv. for beredskapsstyrken. Imidlertid er det jo slik at de som har permisjon, vil lengst mulig bort herfra, og det må man forstå.

Det som er vesentligst for de fleste, er å komme hjem en gang iblant, så ofte som mulig. Dette tok tillitsmennene opp på landskonferansen på Madlamoen utenfor Stavanger hvor jeg var til stede. Kravene gikk ut på to gratis reiser sørover, hver av 10–12 dagers varighet, etter at personellet er kommet nordover. Dessuten er de interessert i å komme nedover mer leilighetsvis i forbindelse med langpermisjoner. Og det er det visse muligheter for å få til. Leilighetsvis kan vi få 10–15 mann med Hercules-flyene, dette tilbudet vil da gjelde for mannskaper som vil ut av området og sørover.

Ut over dette kjører vi premittentene ca. 20 mil til Hammerfest med buss. Likeså har vi hatt turer til Karasjøk, Alta og Kirkenes for å få litt spredning. Ellers er det jo Lakselv permittentene selvsagt vil søke til. Der har man i høst tatt i bruk samfunnshuset, som åpner mange muligheter. Forsvaret har i høyeste grad vært med i bildet når det gjaldt reisingen av dette anlegget og har bevilget 800 000 kroner, hvorav 500 000 kroner er engangsinvestering og de resterende forskuttering av leie.

Nevnes bør for øvrig at vi har god kontakt med bl.a. idrettslaget, og at manskapene selv skal drive diskotek to ganger hver uke i samfunnshusets kafeteria. Tilbudene skulle etter dette være ganske gode.

Litt av en overgang

— Det eneste problem er vel da det bedrøvelige faktum at det i leirens nærhet ikke finnes jenter nok?

— For å si det rett ut, er kontakten med det annet kjønn svært vesentlig. Typisk er det at guttene synes Hammerfest er et meget tiltrekkende sted, ettersom mulighetene for kontakt med

● **«Et sandhøl om sommeren, et ishøl om vinteren.» Tjenesten for mannskapene på Porsangermoen er hard, men karakteristikken som enkelte har gitt denne vår nordlige militære utpost er kanskje vel negativ. Selv i mørketiden finnes det tross alt lyspunkter i form av mange aktivitetstilbud for beredskapsstyrken.**

Av Idar Kristiansen Foto: Allan Iversen

det annet kjønn i vårt område der er størst. Det er jo meningen at leiren her skal utvides ganske meget, og det kan selvsagt skape nye problemer, som vi imidlertid vil prøve å avlede på best mulig måte.

Ellers skal man ikke når det gjelder trivselsproblematikken, se bort fra at det selvsagt er en stor overgang for unge mennesker å komme hit opp

nok overgangen bli mer brå enn før i tiden. Det tror jeg man bør innse. Vi er klart inne i en forandingsperiode, jevnfør Fraser-utvalgets innstilling.

— Det er fra offiserhold hevdet i pressen at nettopp den innstillingen er et bevis på at forsvaret er blitt bløtt?

— Når det gjelder skriveriene som at forsvaret er blitt bløtt, er dette noe som alltid vil bli hevdet — riktignok

Porsangers ordfører Helmer Mikkelsen bekrefter at samarbeidet mellom forsvaret og kommunen går godt, men ønsker seg et mer allsidig næringsgrunnlag for sitt distrikt.

f.eks. først i januar, midt i mørkeperioden.

— Synes De synd på guttene sørfra?

— Synd på? La meg si det slik: Velferdsstaten er etter min mening en glimrende løsning. Men den har medført at ungdommen har blitt fortrolig med kravene til underholdning og sosiale goder før de kom i forsvaret. Når man da samtidig holder på den gamle innstilling om krigens krav etc., kan

dersom man sammenlikner med krigens krav, som jo er så umenneskelig i sin karakter at det praktisk talt er umulig å bruke graderinger som bløtt og hardt i den forbindelse.

En hard utdanning

En annen sak er at forsvaret må legge sine øvelser så realistisk an i fredstid at overgangen til krig blir så smertefri som mulig. Vi har jo nå en utdannelsesetid på 12 måneder og tre

repetisjonsøvelser. For en beredskaps-hær som plutselig skal stå opp av bakken og gå ut i krigen, vil selvsagt overgangen bli svær.

— Er utdannelsen hard?

— Med de skytefeltmulighetene vi har her oppe, i dette terrenget, vil det jo i og for seg bli en hard utdanning, bare ved det at man må bevege seg og leve under disse ekstreme klimatiske og topografiske forhold.

— Ekstreme for hvem? Guttene sørfra?

— Når jeg sier ekstreme, er det ikke absolutt med tanke på de mannskaper som kommer sørfra. Også endel av dem som kommer nordfra er mindre vant med å leve f.eks. på vidda vinterstid. Men plutselig er de der, og må ta forholdene slik de er. Det er denslags jeg mener med ekstreme forhold. Dessuten er det jo bare et lite innslag i de stående avdelinger som kommer fra Finnmark, det øker selvsagt problemene.

— Er De i slekt med predikanten Ludvig Hope?

— Joda! Han var min bestefar.

— Som yrkesmilitær må man vel kunne si at De har falt langt fra stammen?

— Å, jeg vet ikke det. Han kunne sannelig være en stridens mann, han også!

— Deltok De på noen måte aktivt i siste verdenskrig?

— Etersom jeg bare var sytten år da krigen sluttet, innskrenket min krigsinnsats seg stort sett til å lytte på London, men jeg fikk utvilsomt min motivering for å bli yrkesbefal under krigen. De unge synes vel vi er noen tullinger når vi begynner å snakke om den tiden. Men vi kan aldri fri oss fra den, den sitter fast i brystet på oss. På mange måter var det en verdifull tid. Tenk bare på kameratskapet!

Godt forhold

— Apropos kameratskap — hvordan er forholdet til de kommunale myndigheter?

— Vi har et godt samarbeid med kommunen.

Ordfører Helmer Mikkelsen i Porsanger synes stort sett å være enig med oberstløytnanten.

— Såvel fra kommunens som fra det militæres side satses det meget på godt samarbeid. Vi skal jo tross alt leve og virke i det samme område.

— Apropos leve, hva lever egentlig folk av her i Lakselv?

— Vi lever av hverandre, for å sette saken litt på spissen. Service-næringen dominerer. En femtedel av kommunens inntekter kommer fra forsvaret.

— Da har dere vel ikke noe imot å ha forsvaret her?

— Det kan det nok være delte meninger om. Men når forsvaret først har etablert seg her, må det jo inngå som en naturlig del av samfunnet. Når jeg

Det er kalót og barskt på vidda midtvinters, og overgangen for menneskane sarfra kan vere stor. Men de fleste lærer å tilpasse seg forholdene – og en strålende vinterdag som denne kan jo også vere litt av en opplevelse tross hard teneste.

skal bedømme situasjonen som helhet, må jeg imidlertid understreke at vi ønsker ikke å bli et nytt Horten. Blant anna av den grunn er vi på jakt etter nye muligheter, slik at vi kan skape et mer variert arbeidstilbud.

Vi har enorme forekomster av dolomitt i kommunen. Men hvis det skal lønne seg å utvinne den, må den foredles til magnesium her oppe. Noe som igjen forutsetter at vi har rikelig tilgang på billig elektrisk kraft.

Hva med Masi?

– Vil det si at De i fylkestinget gikk inn for å demme opp Masi?

– Fylkestinget har ikke gått inn hverken for å demme opp eller demme ned Masi. Det vi har gått inn for, er at alle alternativ i forbindelse med Alta-vassdraget må utredes, deriblant også en eventuell oppdemning av Masi.

– Ville ikke oppdemning av Masi vere en temmelig hardhendt måte å takle de økonomiske problemene i Deres egen kommune?

– Jeg synes ikke det. Ingen av oss ønsker en oppdemning av Masi dersom den kan unngås, og håper selvsagt å finne fram til løsninger som alle kan vere tjent med. Hvis det imidlertid ikke finnes andre alternativ, mener jeg tross alt at det vil vere riktig å gå til det inngrep som er oppdemning av Masi vil vere, selv om det høres hardt.

– Hva mener Masi-boerne?

– De er forsåvidt ikke spurt ennå. Det riktige ville vere at det i Masi ble

Oberstløytnant Kjell Hope leder selv sine tropper i felten under en vinterøvelse.

foretatt en hemmelig folkeavstemning. Jeg er ikke helt overbevist om at Masi-boerne ville gå mot en neddemning.

– Masi er altså et stort problem for kommunen. Men ingen store problemer med forsvaret, altså?

– Nei, vi har ikke hatt noen store problemer, selv om det nok kan ha forekommet visse interessekonflikter. For øvrig er jo ikke garnisonen her så stor, det kan kanskje dreie seg om ca. 250 mann. Men fra 1972 og 1973 blir det betydelige utvidelser, til 11–1200

mann, og det er da problemene vil melde seg. Også i forsvaret har de jo lørdagsfri, og opptil halve styrken vil søke ned til Lakselv-området hver weekend.

– Hva blir problemet – å skaffe jenter nok?

– Akkurat det problemet vil ikke jeg uttale meg om, sier Mikkelsen som også er kommunens skolesjef. – Men det gjelder selvsagt å vere forutseende på flest mulig områder!

Nettopp dette anlegget som vi nå

befinner oss i, er ment som et fremtidig ungdomssenter. Hele anlegget, som bl.a. rommer barneskole, samfunns-hus, innendørs idrettshall som også er aula, kinolokale, kafeteria og svømmebasseng på 12,5 x 25 meter, kommer på ca. 11 millioner kroner, og har et totalt gulvareal på 7500 kvadratmeter.

Vi har prøvd å vere nøysomme, og har kuttet ut alt slikt som vi mener er unødvendig. Men anlegget skal dekke en mengde funksjoner. Nevnte jeg det sivile tilfluktsrommet i kjelleren? Det er av betydelig areal, og der har vi nå innredet en miniatyr-skytebane. Det er meningen at vi med tiden også skal få til et bowling-anlegg der.

– Et rommelig hus, dette her!

– Det er det. Sportshallen eller aulaen har f.eks. plass til en håndballbane med internasjonale mål. I stedet for parkett har vi brukt gummiastfalt som gulvbelegg, slik at biler skal kunne kjøre inn i forbindelse med utstillinger, om så skal vere. Anvendelsen av gummiastfalt medførte at kvadratmeterprisen for den seksjonen av anlegget ble så lav som 460 kroner.

– VI MENN må få ønske lykke til med anlegget!

– Takk, gjennom det håper vi å kunne unngå endel av de problemer som ellers naturlig nok vil melde seg når utbyggingen av forsvaret her er et faktum.

Spennende skal det bli å se hvordan ordføreren pr. forutseenhet vil løse det mest vesentlige problemet.